

ČMS ODPADY

1. Stav vecnej realizácie projektu za rok 2000

V roku 2000 bola činnosťou strediska ČMS ODPADY sústredená na prípravu a spracovanie aktualizácie projektu ČMS, ktorá bola vzhľadom na zmenené podmienky potrebná na dobudovanie ČMS do požadovaného rozsahu a kvality.

Aktualizácia projektu ČMS bola spracovaná v spolupráci so spoločnosťou ECO-Management s.r.o. Brno, s ktorou stredisko ČMS ODPADY už niekoľko rokov spolupracuje pri vývoji a údržbe Regionálneho informačného systému o odpadoch (RISO).

Popri tejto činnosti sme sa v roku 2000 sústredili tiež na zabezpečenie funkčnosti Regionálneho informačného systému o odpadoch (RISO) v rámci pôsobnosti štátnej správy v odpadovom hospodárstve SR.

V tejto oblasti sme sa zamerali predovšetkým na preškolenie pracovníkov štátnej správy, zabezpečenie zberu dát z oblasti odpadového hospodárstva programom RISO 4.1 a tiež na rozpracovanie novej verzie Regionálneho informačného systému o odpadoch (RISO 2000) spracovanej na podmienky pripravovanej legislatívy pre oblasť odpadového hospodárstva a pokusne nasadenej na pilotnom území.

2. Činnosť v oblasti výkonu a prevádzky ČMS

2.1 Aktualizácia projektu ČMS

V dnešnej dobe, viac ako v minulosti, vystupuje do popredia potreba kompletných a dôveryhodných informácií o stave a vývoji životného prostredia. ČMS ODPADY je jedným z dôležitých zdrojov informácií o stave životného prostredia SR v oblasti odpadového hospodárstva.

Veľmi významnú úlohu nadobúda problematika dostupnosti informácií aj v súvislosti so začleňovaním Slovenska do európskych štruktúr (EÚ, OECD), kde spolu s prijatím za člena, štát preberá na seba aj povinnosti poskytovania informácií o stave životného prostredia a tým aj o stave v oblasti odpadového hospodárstva.

Z týchto dôvodov je mimoriadne potrebné dobudovanie ČMS ODPADY do podoby **jednotného informačného systému v oblasti odpadového hospodárstva** tak, aby z neho bolo možné získať všetky potrebné informácie pre všetky medzinárodné a vnútroštátne potreby.

Postup prác navrhovaný aktualizovanom projekte predkladá možný spôsob dobudovania systému ČMS ODPADY do požadovanej podoby.

Dodržaním rozsahu a časového harmonogramu prác je možné do roku 2005 dosiahnuť potrebnú kvalitu a rozsah údajovej základne z oblasti odpadového hospodárstva SR.

Projekt aktualizovaného ČMS ODPADY bol v celom rozsahu prijatý na preberacom konaní v decembri 2000.

2.2 Školenia RISO

V roku 1999 bolo v rámci riešenia ČMS ODPADY vykonané opätovné preškolenie pracovníkov štátnej správy v odpadovom hospodárstve SR na používanie programového vybavenia pre RISO vo verzii 4.0.

Celkovo bolo v počítačovej učebni Centra odpadového hospodárstva Slovenskej agentúry životného prostredia, ktoré je zároveň strediskom ČMS ODPADY, bolo preškolených cca. 50 pracovníkov odborov životného prostredia okresných a krajských úradov.

2.3 Zber údajov z oblasti odpadového hospodárstva

Rovnako, ako v predchádzajúcich rokoch bol realizovaný celoplošný zber údajov z oblasti odpadového hospodárstva SR na základe hlásení pôvodcov zvláštnych a nebezpečných odpadov v zmysle Nariadenia vlády SR č. 605/1992 Zb. o evidencii odpadov.

Zber sa vykonával prostredníctvom okresných a krajských úradov a tiež pracovník Centra odpadového hospodárstva a environmentálneho manažérstva Slovenskej agentúry životného prostredia (COHEM SAŽP) v Banskej Bystrici a v Prešove.

Celkovo bolo vo forme exportných súborov programu RISO za rok 1999 zozbieraných cca. 15 000 záznamov o pôvodcoch odpadov a cca. 94 000 záznamov o odpadoch jednotlivých organizácií a organizačných jednotiek pôvodcov odpadov a prevádzkovateľov zariadení na zneškodňovanie odpadov.

Po spracovaní boli údaje poskytnuté MŽP SR a štátnej správe v odpadovom hospodárstve. Sumárne údaje boli tiež vystavené na internetových stránkach Centra odpadového hospodárstva a environmentálneho manažérstva SAŽP.

2.4 RISO 2000

Už dlhšiu dobu sa pripravuje komplexná novelizácia legislatívy v oblasti odpadového hospodárstva SR. RISO musí všetky zmeny rešpektovať.

Koncom roku 1999 a v priebehu roku 2000 boli Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) spracované návrhy nových legislatívnych noriem pre oblasť odpadového hospodárstva. Preto je potrebné pripraviť zmeny systému RISO. Vzhľadom na túto skutočnosť, bolo potrebné pripraviť jeho novú verziu.

Spoločnosť ECO-management Brno spracovala novú verziu programu pre Regionálny informačný systém o odpadoch (RISO 2000), ktorá je postavená na moderných technológiách internetu a intranetu.

Na otestovanie nového programu bolo zvolené pilotné územie pozostávajúce z okresov Banská Bystrica, Galanta, Hlohovec, Považská Bystrica, Topoľčany a krajského úradu Banská Bystrica.

Vzhľadom na skutočnosť, že program RISO 2000 je spracovaný ako internetová a intranetová aplikácia, bolo potrebné jeho otestovanie v tomto prostredí. Po konzultáciách s pracovníkmi ministerstva vnútra SR bolo rozhodnuté o jeho inštalácii na internetový server

siete rezortu ministerstva vnútra VS-NET. Program RISO 2000 bol inštalovaný na internetový server IveS v Košiciach, kde naďalej pokračovali v roku 2000 jeho úpravy a modifikácie.

3. Výstupy z ČMS ODPADY za rok 2000

Výstupy zo systému RISO je možné rozdeliť podľa objednávateľov na:

- práce pre orgány štátnej správy,
- práce pre hospodársku sféru,
- práce pre výchovnú a propagačnú oblasť.

3.1 Práce pre orgány štátnej správy

Práce spočívali v priebežnom poskytovaní údajov z oblasti odpadového hospodárstva (vznik a spôsob nakladania so zvláštnymi a nebezpečnými odpadmi) na základe požiadaviek orgánov štátnej správy.

Údaje získané v rámci ČMS ODPADY boli použité aj pre spracovanie správy o stave životného prostredia SR a tiež pre vypracovanie dotazníkov medzinárodných štatistík vyžadovaných OECD a pre Sekretariát Bazilejského dohovoru.

3.2 Práce pre hospodársku sféru

Na vyžiadanie boli pre hospodársku sféru spracovávané prehľady vzniku a spôsobu nakladania so zvláštnymi a nebezpečnými odpadmi v jednotlivých regiónoch SR.

Pre spracovanie dát pre hospodársku sféru je rešpektované usmernenie Odboru odpadového hospodárstva MŽP SR, v ktorom sú stanovené pravidlá pre poskytovanie údajov pre hospodársku sféru.

3.3 Práce pre výchovnú a propagačnú oblasť

Údaje získané v rámci činnosti ČMS ODPADY boli použité na prípravu expozícií v rámci výstav ENVI-Brno, Envirofilm Banská Bystrica a INCHEBA Bratislava v rámci účasti COHEM SAŽP.

Rovnako bola priebežne udržiavaná internetová stránka strediska ČMS ODPADY na internetových stránkach COHEM SAŽP, kde sú uvedené základné informácie o ČMS a tiež niektoré dátové výstupy z Regionálneho informačného systému o odpadoch.

4. Skutočné finančné zabezpečenie

Rok 2000:

Požadované neinvestičné prostriedky - 1 200 000,- Sk

Požadované investičné prostriedky - 0,- Sk

Skutočné neinvestičné prostriedky - 80 000,- Sk

Skutočné investičné prostriedky - 0,- Sk

5. Náčrt zámerov a priorít v budovaní ČMS ODPADY pre rok 2001

Podľa našich doterajších skúseností bude aj tento rok potrebné opätovne preškoliť pracovníkov štátnej správy v odpadovom hospodárstve SR.

V roku 2001 sa očakáva vydanie novej legislatívy v oblasti odpadového hospodárstva SR, ktorú musí Regionálny informačný systém o odpadoch rešpektovať.

V súčasnosti prebieha overovacia prevádzka programu RISO 2000 na pilotnom území. Výsledkom overovacej prevádzky bude konečné dopracovanie programu na základe pripomienok pracovníkov štátnej správy v odpadovom hospodárstve z pilotného územia.

Je predpoklad, že po vydaní novej legislatívy v odpadovom hospodárstve SR bude potrebné vykonať zmeny v programe, ktoré budú zmeny v legislatíve kopírovať a následne upravený program distribuovať na všetky okresné a krajské úrady, vrátane zaškolenia príslušných pracovníkov na používanie programu.

6. Požadované finančné prostriedky na zabezpečenie činnosti ČMS ODPADY v roku 2001

Návrh na čerpanie prostriedkov (investičných aj neinvestičných) je uvedený v prílohe aktualizovaného projektu ČMS ODPADY s výhľadom do roku 2005.

Na rok 2001 je v kapitole investičných prostriedkov požadovaných 3 000 000 Sk na inováciu technického vybavenia pracovísk štátnej správy v odpadovom hospodárstve a pracoviska strediska ČMS ODPADY a v kapitole neinvestičných prostriedkov 800 000 Sk na prevádzku strediska ČMS ODPADY a priebežné zabezpečenie funkčnosti programov RISO a zabezpečenie priebežného preškolenia pracovníkov štátnej správy v odpadovom hospodárstve na používanie programov RISO.

Spracoval: Ing. Alexander Jančárik - vedúci Strediska ČMS ODPADY